

[Avaleht](#) > ... > [Õigusaktid Ja Kohtupraktika](#) > [Liikmesriigi Õigus](#) > Luxembourg

Liikmesriigi õigus

Sisu koostaja:

Luksemburg

Luksemburg

Sellel teabelehel antakse ülevaade eri õiguse allikatest Luksemburgis.

Õiguse allikad

Rahvusvahelised õiguse allikad

Luksemburgi Suurhertsogiriik on seotud rahvusvaheliste, mitmepoolsete ja kahepoolsete lepingutega. Lisaks kohustustele, mille need lepingud Luksemburgile suhetes teiste riikidega panevad, on mõni neist lepingutest õiguse allikaks üksikisikutele (nt saavad ELi kodanikud Euroopa Liidu aluslepingute alusel vahetult tugineda liikumisvabadusele).

Rahvusvahelised kokkulepped

Need on Luksemburgi Suurhertsogiriigi ja välisriikide vahel sõlmitud rahvusvahelised lepingud ja kokkulepped. Näiteks 4. novembril 1950 Roomas allkirjastatud inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon ning 3. veebruaril 1958 ja 17. juunil 2008 Haagis allkirjastatud Beneluxi lepingud, mis on siduvad Belgiale, Madalmaadele ja Luksemburgile.

Euroopa Liidu õigus

Euroopa Liidu õigus hõlmab Euroopa Liidu aluslepinguid ja teisese õiguse norme, mida sisaldavad Euroopa Ühenduse ja Euroopa Liidu institutsioonide vastu võetud õigusaktid: direktiivid, otsused, määrused, arvamused ja soovitusel.

Riigisisised õiguse allikad

Põhiseaduse normid

Luksemburgi Suurhertsogiriigi põhiseadus kuulutati välja 17. oktoobril 1868. 1868. aastal loodud põhiseaduslik süsteem sarnaneb paljuski Belgia 1831. aasta põhiseadusega loodud süsteemile. Olenemata arvukatest erinevustest üksikasjades saab üldpõhimõtete puhul reservatsioonideta viidata Belgia riigiõigust käsitlevatele väljaannetele. Kuigi põhiseadusesse on pärast selle väljakuulutamist tehtud palju muudatusi, vastab praegune põhiseadus ikkagi olulisel määral tekstile, mis 1868. aastal välja kuulutati.

Luksemburgi põhiseadus on jäik põhiseadus, mis tähendab, et selle muutmiseks on vaja rakendada tavalisest seadusandlikust menetlusest keerulisemat erimenetlust. Põhiseaduse muutmiseks on vaja kaht järjestikust hääletust Luksemburgi parlamendis (*Chambre des Députés*) ja vähemalt kahekolmandikulist häälteenamust, kusjuures volituse teel hääletamine ei ole lubatud. Kahe hääletuse vahele peab jääma vähemalt kolm kuud.

Kui esimesele hääletusele järgneva kahe kuu jooksul nõuab muudatuse tegemist üle veerandi parlamendiliikmetest või 25 000 valijat, pannakse parlamendis esimesel lugemisel vastu võetud tekst rahvahääletusele. Sel juhul teist hääletust ei toimu ja muudatus võetakse vastu üksnes juhul, kui see saab enamiku kehtiva korra kohaselt antud häältest.

Seaduse jõuga õigusaktid

Seadused on parlamendis vastu võetud ja suurhertsogi välja kuulutatud normatiivaktid. Luksemburgi seadusandja otsustab, millise üldise vormi ta soovib oma haldusõigusele anda, välja arvatud juhul, kui põhiseaduse või rahvusvahelise õiguse säte tema vabadust piirab.

Määruse jõuga õigusaktid

On selge, et seadused ei saa iga küsimust viimse üksikasjani reguleerida. Pealegi ei ole suhteliselt keerulise seadusandliku menetluse kasutamine alati asjakohane, näiteks kui tegemist on valdkonnaga, mille õigusnorme tuleb sageli muuta.

Siin tulevad mängu suurhertsogi määrused (*règlement grand-ducal*), mis on seaduste rakendusaktid. Luksemburgi põhiseadusega on suurhertsogile usaldatud „seaduste rakendamiseks vajalike määruste ja korralduste kehtestamine“.

Millised on muud õiguse allikad, kui neid on, ja milline on nende õigusjõud?

Kohtupraktika

Kohtupraktika tunnustamine õiguse allikana on mõnevõrra problemaatiline. Luksemburgi õiguses ei tunnustata üldisel õigusel põhinevates õigussüsteemides kohaldatavat pretsedendinormi, ja teistes, ka üsna sarnastes asjades tehtud kohtuotsused ei ole kohtutele üldiselt siduvad. Lisaks on kohtunikel keelatud teha otsuseid üldpõhimõtetele tuginedes ja nende otsus peab seepärast alati piirduma nende lahendada oleva konkreetse juhtumiga.

Praktikas on sarnases asjas tehtud kohtuotsus sellest olenemata ikkagi tähtis. Peale selle on kohtunikul juhul, kui õigusakt on mitmeti tõlgendatav, igal juhul suurem pädevus, sest seadust tõlgendades saab ta seda kujundada.

- Rahvusvaheline kohtupraktika

Luksemburgi Suurhertsogiriik tunnustab mitme rahvusvahelise kohtu, sealhulgas Strasbourgis asuva Euroopa Inimõiguste Kohtu vahetut pädevust.

- Euroopa kohtupraktika

ELi toimimise lepingu artikli 267 kohaselt on Euroopa Liidu Kohtu praktika liikmesriigi kohtutele siduv eelotsusetaotluse kaudu, mis võimaldab liikmesriikide kohtutel enne kohtuotsuse tegemist küsida Euroopa Kohtult lahendust ELi õiguse kohaldamisest tulenevatele probleemidele, millega üksikisikud saavad neisse kohtutesse pöörduda.

- Riigisisene kohtupraktika

Üldjuhul on tsiviil- ja kaubandusasjades tehtud kohtuotsustel üksnes suhteline *res judicata* õigusjõud: need kohtuotsused on siduvad kohtuasja pooltele, kuid ei muuda õiguse korraldust.

Nii on see ka enamiku halduskohtutes tehtud otsuste puhul. Kui aga esimese astme halduskohtule (*Tribunal administratif*) või halduskohtule (*Cour administrative*) esitatakse kaebus üldkohaldatava akti peale, siis on kohtuotsus või -lahend erandina üldkohaldatav ja see avaldatakse Luksemburgi Suurhertsogiriigi ametlikus väljaandes *Mémorial*.

Konstitutsioonikohtu (*Cour constitutionnelle*) otsused on samuti üldkohaldatavad ja avaldatakse Luksemburgi Suurhertsogiriigi ametlikus väljaandes *Mémorial*.

Õiguse üldpõhimõtted

Kohtupraktikast tulenevate normide seast tuleks eelkõige esile tuua õiguse üldpõhimõtteid, mis on määratletud kui „õigusnormid, mis on valitsusele siduvad ja mille olemasolu kinnitavad kohtute otsused“.

Õigusnormide hierarhia

Riigisiseses õiguses eksisteerib õigusnormide hierarhia. Kõige tähtsam õiguse allikas on põhiseadus, millele järgnevad seadused ja määrused.

Põhiseaduse sätte puudumise korral tuleneb Luksemburgi õiguse seisukoht rahvusvahelise ja riigisisese õiguse suhte kohta eranditult kohtupraktikast.

Selle küsimusega seotud Luksemburgi kohtupraktika on kujunenud alates 1950. aastate algusest, kui kõigepealt kassatsioonikohus (*Cour de Cassation*) ja seejärel riiginõukogu (*Conseil d'Etat*) loobusid varasemast seisukohast, et seaduste rahvusvahelistele lepingutele vastavust ei saa võimude lahususe tõttu kohtulikult kontrollida.

Riiginõukogu 1951. aasta märgilise otsuse kohaselt on „riigisisesse õigusesse heakskiitmiseseadusega üle võetud rahvusvaheline leping esimusliku sisuga õigus, mis on ülem riikliku asutuse tahtest. Sellest järeldub, et rahvusvahelise lepingu sätete ja hilisema riigisisese seaduse sätete vastuolu korral on rahvusvaheline õigus riigisisese õiguse suhtes esimuslik“ (riiginõukogu, 28. juuli 1951, Pas. lux. t. XV, lk 263).

Selle otsuse sõnastus on ilmselgelt väga lai, sest kohtuotsuses väidetakse vahet tegemata, et rahvusvahelised õigusnormid on mis tahes riikliku asutuse tahte suhtes esimuslikud. Luksemburgi kohtud ei ole siiski kunagi teinud otsust, milles oleks üheselt tunnistanud rahvusvaheliste õigusnormide esimuslikkust põhiseaduse suhtes.

Tuleb märkida, et põhiseaduslik kogu lükkas 1956. aasta muudatuse ajal kindlalt tagasi valitsuse eelnõu, milles oli sätestatud, et „rahvusvahelise õiguse normid on riigisisese õiguse osa. Need on riiklike seaduste ja kõigi muude riiklike sätete suhtes esimuslikud.“ Nende artiklite kommentaarides oli selgelt märgitud, et viimane sõnastus hõlmab põhiseaduse sätteid.

Riiginõukogu tunnistas seda esimuslikkust siiski kaudselt 26. mai 1992. aasta arvamuses Euroopa Liidu lepingu heakskiitmise seaduse eelnõu kohta. Nõukogu märgib selles arvamuses, et „tuleks silmas pidada, et õigusnormide hierarhia kohaselt on rahvusvaheline õigus riigisisese õiguse suhtes esimuslik ning vastuolu korral jäätavad kohtud riigisisese õiguse kohaldamata ja lähtuvad aluslepingust. Arvestades siseriikliku ja rahvusvahelise õiguse vastuolude vältimise olulisust, soovitab riiginõukogu tungivalt teha asjaomased põhiseaduse muudatused sobiva aja jooksul, et vältida sellist kokkusobimatust.“ Luksemburgi Suurhertsogiriik näib seega olevat kindlalt valinud rahvusvahelise tee.

See olukord on kahtlemata tehniliselt tingitud seaduste põhiseaduslikkuse järelevalve puudumisest Luksemburgis. Seaduste vastavust põhiseadusele kontrollib konstitutsioonikohus. Küsimusega, mis puudutab rahvusvahelise lepingu heakskiitmise seaduse vastavust põhiseadusele, ei saa tegelikult selle kohtu poole pöörduda.

Luksemburgi õigussüsteemis võib konstitutsioonikohus tunnistada põhiseadusega vastuolus olevad seadused põhiseadusevastaseks. Konstitutsioonikohtusse võib pöörduda Luksemburgi üld- või halduskohus, kui selle menetleda olevas asjas tõstatatakse põhiseaduspärasuse küsimus. Otse konstitutsioonikohtusse ei ole võimalik pöörduda.

Ebaseaduslike normatiivaktide peale saab esitada ka tühistamiskaebuse esimese astme halduskohtusse, kelle otsuse saab edasi kaevata halduskohtusse. Selline kaebus on aga vastuvõetav üksnes kolme kuu jooksul pärast normatiivakti avaldamist. Kui normatiivakti seaduslikkust arutatakse üld- või halduskohtus pärast selle ajavahemiku lõppu, võib kohus normatiivakti siiski seaduse kasuks kohaldamata jätta, kuid erinevalt avaldamisele järgneva kolme kuu jooksul võimaliku kaebuse puhul tehtud lahendist ei ole see kohtuotsus üldkohaldatav.

Riigiüleste lepingute normide jõustumine riigis

Rahvusvahelised kokkulepped

Luksemburgi põhiseadus on rahvusvaheliste lepingute heakskiitmise menetluse reguleerimisel erakordselt napisõnaline. Selles on üksnes sätestatud, et „lepingutel ei ole õigusmõju enne, kui need on seadusega heaks kiidetud ja seaduste avaldamiseks ettenähtud vormis avaldatud“.

Luksemburgi Suurhertsogiriik on monistliku traditsiooniga riik. Teisisõnu kohaldatakse rahvusvahelist lepingut samamoodi nagu Luksemburgi riigisisest normi, ilma et seda oleks vaja mingil moel üle võtta.

Heakskiitmiseseaduse sisu on seepärast väga lühike ja piirdub tavaliselt ühe artikliga, millega teatav leping heaks kiidetakse. Sellel seadusel ei ole normatiivset sisu. Heakskiitmiseseadusega kiidetakse leping heaks, kuid ei võeta üle. Sellel ei ole muud otstarvet, kui anda valitsusele õigus lepingu ratifitseerida.

Parlament võtab heakskiitmiseseaduse vastu tavamenetluse kohaselt. See toimub tavaliselt absoluutse häälteenamusega, välja arvatud juhul, kui leping sisaldab volituste delegeerimist (vt allpool). Alates 1956. aasta muudatusest sisaldab Luksemburgi põhiseadus selget sätet, mis võimaldab delegeerida rahvusvahelistele organisatsioonidele lepinguga volitusi. Põhiseaduse artiklis 49*bis* on sätestatud, et „põhiseadusega seadusandlikule, täidesaatvale ja kohtuvõimule antud volituste teostamise võib lepinguga ajutiselt anda rahvusvahelise õigusega reguleeritavatele institutsioonidele“. Põhiseaduse artikli 37 teise lõiguga on siiski ette nähtud, et parlament peab seda liiki lepingud heaks kiitma märkimisväärselt suurendatud häälteenamusega.

Kui ei ole sõnaselgelt sätestatud teisiti, ei tähenda heakskiitmiseseaduse vastuvõtmine lepingu jõustumist Luksemburgi õiguses. Heakskiitmiseseadus on jõustumise eeltingimus, kuid leping jõustub alles pärast ratifitseerimist. Peale selle on täidesaatval võimul Luksemburgis isegi pärast parlamendis heakskiitmist teksti ratifitseerimise suhtes täielik kaalutusõigus ja kohtud ei saa selle pädevuse teostamist kontrollida.

Üldjuhul peavad lepingu jõustumiseks riigisisese õiguses olema täidetud kolm tingimust: 1) Luksemburg peab olema lepingu ratifitseerinud, 2) leping peab rahvusvaheliselt kehtima ja 3) lepingu terviktekst peab olema avaldatud Luksemburgi ametlikus väljaandes *Mémorial* samamoodi nagu seadus.

Tuleb märkida, et lepingu avaldamise nõue (põhiseaduse artiklis 37) ei ole sama mis nõue avaldada lepingu heakskiitmise seadus. Tõsi küll, enamikul juhtudel täidetakse mõlemad tingimused samal ajal, st lepingu tekst avaldatakse ametlikus väljaandes *Mémorial* kohe seaduse teksti järel. Ent need on siiski kaks eraldi akti ja need võidakse avaldada eraldi, sest leping ei ole heakskiitmiseseaduse lahutamatu osa.

Euroopa Liidu õigusnormid

Luksemburgi põhiseadus ei sisalda konkreetseid sätteid, mis reguleeriksid Euroopa Liidu teiseste õigusaktide ülevõtmist Luksemburgi õigusesse.

Tavaline õigusakt Euroopa Liidu direktiivide rakendamiseks on parlamendi lihthäälteenamusega vastu võetud seadus.

Kuigi põhimõtteliselt tuleb Euroopa Liidu direktiivid tavaliselt Luksemburgi õigusesse seadusega üle võtta, ei ole ametlikku seadust siiski vaja kasutada, kui direktiiv käsitleb küsimust, mida Luksemburgi seadus juba direktiiviga vastuollu minemata reguleerib. Sel juhul võib ülevõtmine toimuda suurhertsogi määrusega, mis võetakse vastu vastavalt üldisele seaduste jõustamise pädevusele, mis on valitsusel põhiseaduse artiklite 33 ja 36 kohaselt. *Rangelt võttes* jõustab suurhertsog sellega Luksemburgi seaduse, isegi kui tema määruse sisu tugineb tegelikult Euroopa Liidu direktiivile.

Seaduste kasutamist saab koguni vältida, kui direktiiviga ühtlustatava küsimuse puhul on parlament andnud valitsusele volitusseadusega pädevuse käsitleda tavaliselt seadustega reguleeritavaid küsimusi lihtmäärustega.

Parlament on selliseid volitusseadusi vastu võtnud alates 1915. aastast ja valitsusel on seega majanduse ja rahanduse valdkonnas ulatuslikud reguleerimisvolitused, mis isegi sõnaselge viiteta Euroopa Liidule oleks tal kahtlemata võimaldanud üle võtta ka mitmesuguseid Euroopa Liidu direktiive.

Euroopa Liidu direktiivide ülevõtmist reguleerib praegu siiski konkreetne 9. augusti 1971. aasta volitusseadus, mida on muudetud 8. detsembri 1980. aasta seadusega ja mille eesmärk on üksnes anda valitsusele õigus täita ja võtta üle Euroopa ühenduste direktiive, mis käsitlevad majandust, tehnoloogiat, põllumajandust, metsandust, sotsiaalküsimusi ja transporti. Erandina tavapärasest regulatiivmenetlusest peavad kõnealused suurhertsogi määrused olema saanud asjakohase parlamendikomisjoni heakskiidu.

Suurhertsogi määruste vastuvõtmise menetlust, nagu seadusandlikku menetlustki, iseloomustab valitsuse kohustus esitada oma eelnõu riiginõukogule ja kutsekodadele (*Chambres professionnelles*) arvamuse saamiseks. Erinevalt seadusandlikust menetlusest võimaldab regulatiivmenetlus aga valitsusel selliseid konsultatsioone

kergesti vältida soovitatud meetme vastuvõtmise kiireloomulisusele tuginedes. Valitsusel ei ole siiski lubatud seda võimalust kasutada, kui ta soovib suurhertsogi määrusega üle võtta ELi direktiivi. 9. augusti 1971. aasta seadus täiendab tavapärasest regulatiivmenetlust – sellega nõutakse ühelt poolt kohustuslikku konsulteerimist riiginõukoguga ja teiselt poolt asjakohase parlamendikomisjoni heakskiitu.

Mõlemal juhul võtab suurhertsogi määruse teksti vastu ministrite nõukogu (*Conseil des ministres*), seejärel allkirjastab selle vastutav minister ja siis esitatakse see väljakuulutamiseks suurhertsogile. Suurhertsogi määrus jõustub pärast selle avaldamist ametlikus väljaandes *Mémorial*.

Riigisiseste õigusnormide jõustumine

Luksemburgi Suurhertsogiriigis jõustuvad seadused ja määrused alles pärast nende avaldamist ametlikus väljaandes *Mémorial*.

Asutused, kes on volitatud vastu võtma õigusnorme

Rahvusvahelised õigusnormid

Luksemburgi põhiseaduses on sätestatud, et lepingud allkirjastab suurhertsog. Selles on siiski lisatud, et „lepingud ei jõustu enne, kui need on seadusega heaks kiidetud ja seaduste avaldamiseks ettenähtud vormis avaldatud“.

Tuleb märkida, et heakskiit on nõutav kõikide rahvusvaheliste lepingute korral olenemata nende eesmärgist ja et heakskiit tuleb anda seadusega. Viimane täpsustus lisati 1956. aastal riiginõukogu sõnaselgel taotlusel. Riiginõukogu leidis, et „see heakskiit on seadusandliku menetlusega seotud, sest põhiseaduses tunnistatakse ainult seda ühtset menetlust, mida kohaldatakse küsimusest olenemata kõikide parlamendi tahteavalduste suhtes“.

Riigisisised õigusnormid

Luksemburgi Suurhertsogiriigi õigussüsteemis võib seadusi algatada [parlament](#) või [valitsus](#).

Valitsuse algatusõigust nimetatakse valitsuse algatuseks ning seda teostatakse valitsuse seaduseelnõude esitamise teel.

Parlamendi algatusõigust nimetatakse parlamendi algatuseks ning seda teostatakse parlamendiliikme seaduseelnõude esitamise teel.

Seejärel esitatakse valitsuse või parlamendiliikme seaduseelnõu arvamuse saamiseks asjaomastele asutustele (kutsekodadele) ning eelkõige [riiginõukogule](#). Pärast riiginõukogu arvamuse saamist saadetakse valitsuse või parlamendiliikme seaduseelnõu tagasi parlamenti.

Nende õigusnormide vastuvõtmise menetlus

Seadused

Luksemburgi parlamendil on üks koda.

Selleks et maandada ühekojalise süsteemiga kaasnevat tormakuse riski, on Luksemburgi põhiseaduslik kogu näinud ette, et iga valitsuse seaduseelnõu peab põhimõtteliselt läbima kaks hääletust, mille vahele jääb vähemalt kolm kuud.

Põhiseaduses on siiski sätestatud, et teise hääletuse (nn teine põhiseadusest tulenev hääletus) nõudest võib loobuda, „kui parlament otsustab avalikul istungil ja kokkuleppel riiginõukoguga teisiti“.

Riiginõukogul on sel juhul väga selge ülesanne, mis sarnaneb teiste riikide teise seadusandliku koja rolliga (eriti Ühendkuningriigi lordide koja omaga). Ta sekkub esimest korda enne parlamendis toimuvaid arutelusid. Põhiseaduse kohaselt tuleb iga valitsuse või parlamendiliikme seaduseelnõu kohta küsida riiginõukogu arvamust. Seejärel sekkub riiginõukogu pärast parlamendi esimest hääletust teist korda, et otsustada avalikul istungil, kas

teisest hääletusest tuleks loobuda.

Tegelikult loobutakse teisest hääletusest sel viisil enamiku seaduste puhul. Riiginõukogu vastu võetud tegevuspõhimõtete kohaselt kiidetakse loobumine heaks peaaegu kõigil juhtudel ja jäetakse heaks kiitmata vaid kõige tõsisematel juhtudel. Loobumise võimalikud takistused kõrvaldatakse enamasti eelmenetluse jooksul.

Tuleb ka märkida, et riiginõukogul ei ole tegelikku vetoõigust, sest seda oleks raske ühitada asjaoluga, et riiginõukogu ei ole valitav organ. Riiginõukogu liikmed nimetab suurhertsog. Vabade kohtade olemasolul nimetatakse uued liikmed kordamööda järgmiselt: esimese nimetab suurhertsog omal valikul, teise parlamendi seatud kolme kandidaadi hulgast ja kolmanda riiginõukogu seatud kolme kandidaadi hulgast. Riiginõukogu võib seaduse vastuvõtmist ainult kahe kuu võrra edasi lükata ja anda seadusandjale niimoodi lisaiega järelemõtlemiseks.

Suurhertsog osaleb õigusnormide vastuvõtmises mitte üksnes seadusandliku menetluse alguses (valitsuse seaduseelnõude korral), vaid ka pärast seda, kui parlament on seaduse teksti lõplikult vastu võtnud. Luksemburgi põhiseaduses on sätestatud, et „suurhertsog kuulutab seadused välja kolme kuu jooksul pärast parlamendis toimunud hääletust“.

Suurhertsogi määrused

Riiginõukogu reformimist käsitleva 12. juuli 1996. aasta seaduse (*loi du 12 juillet 1996 portant réforme du Conseil d'Etat*) artikli 2 kohaselt ei või suurhertsogile esitada ühtegi seaduste ega lepingute rakendusmääruse eelnõud enne, kui riiginõukogu on selle kohta esitanud oma arvamuse.

Valitsus võib sellest üldreegliselt kiireloomulistel juhtudel (mille üle otsustab suurhertsog menetluse algatanud ministri nõuetekohaselt põhjendatud aruande alusel) siiski kõrvale kalduda ning seega mitte paluda riiginõukogul (mida vahel nimetatakse ka *Haute Corporation*'iks) oma arvamust esitada. Sellise kiirmenetluse rakendamine peaks siiski piirduma erandjuhtudega.

Kui mõnes seaduses on sõnaselgelt nõutud, et riiginõukogult tuleb selle seaduse rakendusmääruste kohta arvamust küsida, ei või mingil juhul kasutada kiirmenetlust. Samuti kehtib see nende määruste eelnõude muudatusettepanekute suhtes, mille kohta riiginõukogu on juba kord oma arvamuse esitanud.

Nagu seaduste puhul, koostab riiginõukogu oma arvamuse määruste eelnõude kohta põhjendatud aruande vormis, mis sisaldab üldisi kaalutlusi, eelnõu läbivaadatud teksti ja vajaduse korral vastueelnõud.

Riiginõukogu kontrollib määruse eelnõu sisu ja vormi ning selle vastavust esimuslikumatele õigusnormidele.

Õigusaktide andmebaasid

Veebisait [Légilux](#) on Luksemburgi Suurhertsogiriigi valitsuse õigusportaal.

Selle kaudu pääseb ligi Luksemburgi õigusaktidele, mis võivad olla kas väljaandes *Mémorial A* sisalduvad viimistlemata (alg)tekstid või siis konsolideeritud tekstid, mis suures osas sisalduvad seadustikes ja õigusaktide kogudes.

See veebisait on jagatud kolmeks.

- [Õigusaktide alajaotisesse](#) on koondatud Luksemburgis välja antud õigusaktid, mitmesugused väljaanded ja konsolideeritud tekstid.
- [Haldusaktide alajaotisesse](#) on koondatud haldusdokumendid. Peamiselt sisalduvad selles väljaande *Mémorial B* kogud ning haldus- ja õigusaktide ametlik aastaraamat (*Annuaire Officiel d'Administration et de Législation*).
- [Äriühingute ja ühenduste alajaotisesse](#) koondatud *Mémorial C* väljaanded asendati alates 1. juunist 2016 väljaannete loeteluga, mis on kättesaadav [Luksemburgi äriregistri](#) (*Registre de commerce et des Sociétés* - RCS) veebisaidil. *Mémorial C* arhiivid alates 1996. aastast kuni viimase *Mémorial C* väljaandeni, mis avaldati 27. juulil 2016, jäävad [äriühingute ja ühenduste alajaotises](#) kättesaadavaks.

Kas juurdepääs andmebaasidele on tasuta?

Jah, juurdepääs andmebaasidele on tasuta.

Seotud lingid

[Veebisait Légilux](#)

[Riiginõukogu](#)

[Parlament](#)

[Valitsus](#)

[Justiitsministeerium](#)

■ Viimati uuendatud: 17/07/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.